

Mobilia tuo esille rallihistoriaa ja rakentaa kokoelma-hotellin

Mobilia on ollut opetusministeriön nimeämä tieliikenteen sektorin valtakunnallinen erikoismuseo vuodesta 1997 lähtien. Suomalaisessa museokentässä Mobilia on 1980-luvulle saakka ulottuvine juurineen kuitenkin edelleen erittäin nuori museo.

Kuten muillakin nuorilla museoilla, myös Mobilian toiminnan ensimmäiset vuodet ovat painottuneet tiedon välittämiseen näyttelyjen muodossa. Tätä tehtävää varten säätiö investoi voimallisesti rakentamalla uudet ja mittavat tilat Kangasalan Kisarantaan vuosina 1991–1994.

Museoiden muihin päätehtäviin, eli tiedon tallentamiseen ja sen jalostamiseen tutkimuksiksi, ei voimavaroja ole paljoakaan käytetty, vaikka Mobilian kokoelmia nykyiselläänkin voidaan pitää jo melko mittavina.

Kokoelmahotellista tieliikenteen historiatiedon keskus

Tieliikenteeseen liittyvän historiatiedon ohjelmallinen tallentamisen esineiden sekä arkisto- ja kirjastomateriaalin muodossa tulee olemaan Mobilian 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen merkittävien haaste.

Mobilia aloitti keväällä 1999 hankkeen, jonka tavoitteena oli arvioida riittävien säilytystilojen määrä ja laatu 10–15 vuoden aikajänteellä. Arvio valmistui hankesuunnitelman muodossa joulukuussa 1999. Viimeistään tässä vaiheessa oli jo selvää, että säilytystilat edellyttävät Mobilialta sen historian suurinta investointia, joka kooltaan on vähintään 17 miljoonaa markkaa.

Hankesuunnitelman pohjalta toteutettiin rakennussuunnittelu, joka valmistui helmikuussa 2001. Suunnitelmiin mukainen rakentaminen on tarkoitus aloittaa kesäkuussa ja tilojen on määrä olla valmiit kokoelmien vastaanottoon toukokuussa 2002.

Säilytystilojen rakentamisen taustalla on ennuste siitä, että Mobilian hoitamien kokoelmien määrä tulee lähivuosina lisääntymään huomattavasti. Mobilian omistamien peruskokoelmien tilatarve kasvaa noin 50 m² vuosivauhdilla. Suurinta kasvu tulee kuitenkin olemaan Mobilian hallinnoimien kokoelmien osalla. Mobilia on tarjonnut ja tulee edelleen tarjoamaan kokoelmien tallennuspalveluja taustayhteisöilleen ja muille organisaatioille, jotka haluavat tallentaa tiellä liikkumiseen tai teiden rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyvää historiamateriaalia omaan ja yhteiskunnan käyttöön. Ensimmäinen sopimus kokoelmien hoidosta tehtiin Tiehallinnon kanssa. Sopimuskausi kattaa vuodet 2001–2025.

Mobilian hoitamien tieliikenteen sektorin kokoelmien kasvu merkitsee myös museon tiedon välittämismahdollisuuksien paranemista. Kokoelmiin sisältyvän tietomassan jalostaminen välitettävään muotoon tutkimusten, näyttelyjen ja mediaviestinnän kautta tulee

olemaan tehokkaampaa, kun kokoelmat ovat nykyistä helpommin tutkijoiden ja muiden tarvitsijoiden, kuten esimerkiksi alan harrastajien, käytössä.

Auto- ja moottoripyöräurheilun historia esille Mobiliaan

Suomalainen ajaja on voittanut rallin maailmanmestaruuden 12 kertaa. Tällä tuloksella Suomi johtaa asetelmaa 'Suomi-muu maailma' luvuin 12-11. Toiseksi eniten yksittäisistä maista rallin maailmanmestaruuksia on voittanut Ruotsi. Sillä voittoja on kolme. Kaikkiaan mitaleja on jaettu 69, joista suomalaisajajat ovat saaneet 28. Suomi on kerännyt eniten myös hopea ja pronssi-sijoituksia. Paras vuosi on ollut 1986, jolloin kaikki kolme kärkisijaa tulivat Suomeen. Perustellusti rallia voi kutsua "suomalaislajiksi".

Autoilun kuninkuuslajissa Formula 1 -luokassa Suomella on kolme maailmanmestaruutta. Sekin on paljon yhdelle maalle, muita Pohjoismaita voittajien luettelossa ei ole.

Moottoripyörälajien osalta endurosta on tullut suomalaislaji kuluneen vuosikymmenen aikana. Vuosina 1988-2001 suomalaiset ovat voittaneet yhteensä 34 MM-mitalia, joista 19 kultaista. Enduron lisäksi kansainvälisesti tunnettuja suomalaiset ovat myös trialissa ja TT-radoilla.

If You Want to Win, Take a Finn!

Nämä luvut ja niiden taustat ovat Mobilian vuoden 2001 päänäyttelyn

Rauno Aaltonen ja Anssi Järvi ovat osa suomalaista Flying Finns -legenda

Flying Finns teemana. Näyttely kertoo kuka, miten ja millä kulkupeleillä suomalaiset ovat rakentaneet legendaarisen maineensa maailman rallipoluilla ja kilparadoilla. *Flying Finns* -näyttely on laajin koskaan Suomessa tehty katsaus auto- ja moottoripyöräurheilun historiaan. Näyttely esittelee kymmeniä ajajia ja ajoneuvoja.

Itseoikeutettuna mukana ovat Timo Mäkinen ja Rauno Aaltonen sekä maailmanmestariimme rallista Ari Vatanen, Hannu Mikkola, Timo Salonen, Juha Kankkunen, Tommi Mäkinen ja Marcus Grönholm. Rata-autoilusta esillä ovat luonnollisesti Leo Kinnunen, Keke Rosberg ja Mika Häkkinen. Moottoripyöräilyn puolelta maailmanmestareita on vähintään yhtä edustava joukko alkaen Jarno Saarista jatkuen Heikki Mikkolaan, Yrjö Vesteriseen, Tommi Ahvalaan, Kari Tiaiseen ja Jarmo Hirvasojaan.

Maailmanmestareiden lisäksi muista

Jouni Kinnusen tyyllittelyä Champion Nordic Rallyssa vuonna 1982.

menestyjistä ovat mukana mm. Markku Alen, Antero Laine, Kyösti Hämäläinen, Esko Keinänen, Simo Lampinen, Pertti Kärhä, Eeva Heinonen ja Lasse Lampi. Omana menestystarinanaan näyttelyssä esitellään Vauhdin Maailma -lehden historia vuosikymmenten etusivujen kautta.

Osa hyvien ajajien menestystä ovat hyvät kulkupelit. Näistä esillä ovat mm. BMW 328, Citroën DS, Donau, Fantic, Fiat 600 Abarth, Ford Cortina, Ford Escort, Formula Veemax, Hansen, Mercedes-Benz 220 S, Mercedes-Benz 300 SE Ralley, Mitsubishi Galant, Morris Cooper S, Moskvitsh 412 Rally, Opel Ascona, Peugeot 403, Renault 8 Gordini, Saab 96, Skoda Octavia Touring Sport, Volkswagen 1500 S ja Volvo 544.

Kimmo Levä

Flying Finns -näyttely avautuu Mobiliassa Kangasalan Kisarannassa 28.4.2001. Näyttely avoinna ma-su 10-16, touko-elokuussa ma-su 10-20.

Mobiliala

Kustaa Kolmannentie 75

36270 Kangasala

Lisätietoja 03 3140 4000 ja www.mobiliala.fi.

Lisätietoja Mobilian laajennushankkeesta ja uusista toimintamuodoista antaa museonjohtaja Kimmo Levä, p. 03 3140 4011, 040 900 6641, sähköposti: kimmo.leva@mobiliala.fi.

Lusto – metsäkulttuurin monitoimitalo

Lusto on valtakunnallinen metsämuseo ja metsäalan tieto-, näyttely- ja tapahtumakeskus, joka kertoo havainnollisesti metsästä, metsän merkityksestä sekä ihmisen ja metsän vuorovaikutuksesta. Punkaharjun kansallismaisemassa sijaitseva Lusto avattiin kesällä 1994, ja vuosittain museossa vierailee noin 40 000 kävijää.

Luston laaja perusnäyttely kertoo perinteisen metsä- ja puutalouden lisäksi metsän muista käyttömuodoista sekä niihin liittyvistä perinteistä – koko metsäkulttuurista. Erikoisnäyttelyitä, joiden aihepiirit kattavat laajasti metsään liittyviä eri elämänalueita, on vuosittain kymmenkunta. Lustossa järjestetään myös erilaisia tapahtumia ja teemapäiviä. Vieraita palvelevat saman katon alla myös Luston ravintola ja Lusto Puoti. Harjuaalue ja metsäntutkimuslaitoksen tutkimus- ja puulajipuisto tarjoavat monipuoliset mahdollisuudet retkeilyyn. Lusto on avoinna ympäri vuoden, touko-syyskuussa päivittäin.

Kokoelma-, tallennus- ja tutkimustyössä tehdään tiivistä yhteistyötä metsäalan organisaatioiden kanssa. Meneillään on useita projekteja, mm. *Metsäammatit metsätalouden murroksessa* -tallennushanke yhdessä Metsähistorian Seuran kanssa sekä Luston koordinoima *Metsämusiikkiprojekti*. Mittava projekti on myös *Koneellisen metsätalouden tallennushanke* yhteistyössä metsäsektorin